

08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 280

פרשת תצוה - פורים | תפילה ובגדי כהונה מכפרין וממתקין את הדינים

מסי לרות אל הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 מה עשו העכברים!?
- 3 הדרך אל האור
- 5 שורש הכל - דינים!
- 6 הולך את חכמים יחכם
- 9 מה הם יעשו עם הבגדים?
- 13 מיתוק הדינים בבית המקדש
- 15 ציווי עשיית בגדי כהונה
- 18 גדול ה' ומהולל מאוד
- 20 חושך כפול ומכופל
- 22 כלי מלחמתו של המשיח
- 24 אש מים ורוח
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

מוקדש לעילוי נשמת אמנו היקרה
אוריאל בת זחורה ז"ל
נלב"ע י"ט סיוון התש"ע
ולהבריל לברכה והצלחה
יואל ושרה ממן הי"ו

מוקדש לעילוי נשמת
בן ציון בן לאה ז"ל
נלב"ע כ"ז אייר התשפ"ב
ולהבריל להצלחה בנשמות ורוחניות
ל דוד דוד הי"ו
ולכל משפ' מורחי הי"ו

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המוא"ר לארץ

התנסות והפצת ספרי מורינו ודינו הרב יורם מיכאל אברג'ל זצ"ל

8771301 ת.ד. 345 נתיבות 08-37-40-200

office@h-l.org.il

www.hameir-laarets.org.il

08-649-9859 קו 'המאיר לארץ'

08-37-40-200

077-223-1130

המאיר לארץ

054-26-380-26 לקבלת 'רגע של אור'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

מסילות אל הנפש

פרשת תצוה - פורים - מה עשו העכברים?!

פרשת תצוה - פורים

מה עשו העכברים?!

בְּכַעְלֵיו וְלֹא יִשְׁמְרֵנוּ וְהִמִּית אִישׁ אֹ
אִשָּׁה" (שם פסוק כט)...

ולמרות שמהפסוקים משמע שישנו מצב שהשור מתגלה כְּחִית פרא הדורסת והורגת, הוא לא קיבל שום תואר גנאי. ואדרבה, מבואר בדברי רבותינו הקדושים (חגיגה יג:), שישנם ארבעה מלכים: 'מלך שבחיות - אריה. מלך שבבהמות - שור. מלך שבעופות - נשר. ואדם מתגאה עליהן, והקדוש ברוך הוא מתגאה על כולן'.

'מעניין' - המשיך עמיהוד לטוות את מחשבותיו - 'שלשה בעלי החיים הללו: אריה, נשר ושור, למרות שהם בעלי חיים טורפים (חוץ מהשור) ולעתים מסוכנים לבני אדם, בכל זאת הם קיבלו מעמד של מלכים'...

מחשבותיו שהמשיכו לזרום במוחו, נעצרו לרגע: 'ביום החמישי והששי של הבריאה נבראו כל היצורים שיש להם נפש חיה, וכמו שנאמר:

'וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּיִנִּים הַגְּדֹלִים וְאֶת־כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת

שבת קודש פרשת משפטים, עמיהוד ישב בבית הכנסת והקשיב לקריאת התורה. 118 הפסוקים של הפרשה חלפו במהירות, ומוחו הקודח של עמיהוד התעמק במה ששמע...

'מעניין' - חשב - 'כבר כמה שנים שאני שומע מפי הקורא את פרשת משפטים ומעולם לא שמת לי לב לכמות בעלי החיים המוזכרים בפרשה הזו'.

'אם אני לא טועה' - המשיך והרהר - 'בפרשה הזו בעלי החיים מוזכרים בסך הכל 44 פעמים. וכך הם מוזכרים: 'שור' מוזכר 22 פעם. 'חמור' מוזכר 6 פעמים. 'שה' מוזכר 5 פעמים. 'צאן' פעמיים. 'בהמה' פעמיים. 'חיה' פעם אחת. 'צרעה' - פעם אחת. 'פרים' - פעם אחת. 'כלב' - פעם אחת. 'וגדי' - פעם אחת'.

'והנה הפעם הראשונה שמוזכר השור בפרשה היא בפסוק: 'וְכִי יִגַּח שׁוֹר אֶת־אִישׁ אֹ אֶת־אִשָּׁה וְמָת" (שמות כא, כח)...

והפעם השניה היא בפסוק: 'וְאִם שׁוֹר יִגַּח הוּא מִתְמַל שְׁלֵשׁ וְהוּעַד

של שבת קודש. והוא קם במהירות והחל לצעוד לכיוון ביתו...

בדרכו הוא חצה גינה ציבורית, ושם, על הספסל ישב לו בחור צעיר עם פנים עצובות, ומעיניו נבעו תהומות של כאב...

עמיהוד חש שאין נפשו מסוגלת, עתה, לסייע לו, והוא המשיך בדרכו. אך פניו העצובות של הנער המשיכו לרדוף אחריו...

ולמרות ששבת היום, 'ונסו יגון ואנחה', בכל זאת יצאה מפיו אנחה. 'מה עובר על האנשים? מתי הם כבר ילמדו לפרוש כנפים ולהתרומם מעל בצות החומר שהם מדשדשים בהם'...

ולפתע האיר 'הברק' ובהארה של רגע הוא תפס: כל המצבים הנפשיים הללו הם ראשי תיבות של המילה 'עכברים!' ואולי לכן הם 'רשעים', והיינו שמי שלא יודע להתמודד נכון עם המצבים הנפשיים הללו, עלול בסופו של דבר להתדרדר למצב של חטאים ועבירות...

זה ראשי תיבות של המילה עכבריים: 'עצבות, כעס, בדידות, רעב (גם גשמי וגם נפשי - לא שמח בחלקו), יאוש,

אשר שרצו המים למינהם ואת כל-עוף כנף למינהו" (בראשית א, כא)...

"ויאמר אלהים" תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחייתו ארץ למינה... ויעש אלהים את-חית הארץ למינה ואת-הבהמה למינה ואת כל-רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב" (שם פסוקים כד-כה)...

'מי יכול למנות את מיליארדי בעלי החיים שברא הקב"ה בעולמו. והנה, למרבה הפלא, מכל אותם יצורים, היחידים שקיבלו את התואר 'רשעים' הם העכברים!

וזה לשון הירושלמי: ¹תמן אמרין אילין עכברייא רשיעיא כד חמיין פריי סגין קריין לחבריהון ואכלין עמהון.

תרגום: 'שם אומרים, העכברים הללו רשעים! כאשר הם רואים מחסן עם הרבה פירות לא מספיק שהם אוכלים אלא הם קוראים גם לחבריהם שיצטרפו עמהם לסעודה!'

מעניין מדוע רק הם קיבלו את התואר הזה?

הוא הציץ בשעון וגילה לחרדתו שהשעה כבר 12 בצהרים! 'אוי ואבוי! מחכים לי בבית לסעודה שניה

מעין החכמה

1. ירושלמי (בבא מציעא פ"ג ה"ה).

מסילות אל הנפש

פרשת תצוה - פורים - הדרך אל האור

ויפיצו ניחוח חיים, הם עסוקים במרדף אחרי עכברים! מה הם חתול?!

רבנו של עולם! איך אפשר לעזור להם???

ונחזור על הדברים בסגנון נוסף...

מריבה (כל הזמן מחשבתו עסוקה במריבה עם הזולת).²

עמיהוד חש מן זרם חשמלי העובר בגופו. 'מסכנים האנשים! במקום שיתקדמו הלאה, במקום שיפרחו, יוציאו עלי כותרת מרהיבי עין

הדרך אל האור

ואשרי יהודי שזוכה לנצל תכונה זו לעניינים רוחניים, תמיד לכסף ולהשתוקק לסגל תורה וחסד עד לאין שיעור...

אבל רוב האנשים לא נושאים עין לשיפור גרידא, רובם חווים מצוקה אמיתית בתחומי חיים שונים.³ אם בפרנסה לקויה, אם בפרנסה דחוקה, ואם בחיי המשפחה והחברה. האם גזירת שמים היא? ודאי! היש דרך להעבירה ולהמתיקה? יש ויש!

מה היא?

ובכן, כדי לדעת כיצד להעביר רוע הגזירה, יש להבין בראשונה את סיבתה...

בספר מעיין השבוע (ויקרא - עמוד 10) לגאון הרב שלום מאיר ולך שליט"א, נכתב כך:

'מי שלא טוב לו, שיקום'.

כולם קמו! 'אפשר לשבת'.

זה בסך הכל הוכיח, שכולם אנושיים. כך יצר הבורא את האדם, שלא יהא שבע רצון: "וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלֵא" (קהלת ו, ז). 'אין אדם יוצא מן העולם, וחצי תאותו בידו. יש לו מאה, רוצה מאתים. יש לו מאתים, רוצה ארבע מאות'.

תכונה היא, שהוטבעה בנו כדי לשאוף לעוד ועוד. ופתגם שגור הוא: 'לשיפור, אין שיעור'.

מעין החכמה

את כוונתנו נעתיק מִסֵּפֶר מעיין השבוע (ויקרא עמוד תקס), לגאון הרב שלום מאיר ולך שליט"א:

ישנו סיפור מתוחכם, העובר במסורת מדור לדור. סיפור אודות חכמתו של רבינו ומאורנו הרמב"ם זיע"א.

2. הגאון הרב מיכי יוספי שליט"א אמר, שהמילה 'עכברי' היא ראשי תיבות: עצבות, כעס, בדידות, רعب. ואנו המשכנו את דבריו.

3. ולמען האמת רוב המצוקות האנשים מייצרים בעצמם! וכדי שיבינו

הרמב"ם היה, כידוע, רופאו של מלך מצרים. התקנאו בו שרי המלך, והסיתוהו שידיה את הרמב"ם וימנה תחתיו רפוא מוסלמי, ושמו כמון. הבטיחו, שמומחיותו אינה נופלת ממקצועיותו של הרמב"ם.

נענה להם המלך.

קרא המלך לשני הרופאים, והציב בפניהם אתגר. כל אחד ינסה להרעיל את רעהו, ומי שיוותר בחיים יהיה רופא המלך. על שניהם להתייצב בפני המלך, כל אחד יבלע את הסם שרעהו יתן לו, ומותר לו לבלוע לאחר מכן סם שיבטלו וינטרו.

האמת היתה ששניהם היו רופאים מומחים וידועי שם, שניהם בקיאים בכל התרופות והרעלים, ויודעים כיצד להתמודד עםם ולנטרל את השפעתם. הרופא הנכרי הלך לביתו ובילה שבוע שלם לרקירת רעל חזק ומהיר השפעה, סם מוות נורא. ואילו הרמב"ם שם את מבטחו בה' והחליט להיות נאמן ליעודו, לרפא בני אדם ממחלתם, ולא להשתמש בידעותיו לשם רצח וכליה.

היום הקובע הגיע. שני הרופאים התייצבו לפני המלך ובידם סממניהם. כמון, הרופא הנכרי, הושיט לרמב"ם את הסם הנורא שהכין. הרמב"ם בלע - ומיד נטל את התרופה שהכין וביטל את השפעת הרעל. הוא נותר בחיים.

עתה הושיט הרמב"ם לכמון דבר מאכל. בלעו כמון, ומיד לאחריו נטל סם נגד רעלים. אבל הפלא ופלא, הוא לא חש בצמרמורות ובחולשה שהרעל היה צריך לגרום לו, לא חש במאומה. כאילו לא בלע כל רעל - כפי שאמנם היה...

ואז ניעור בו חשש עמום, שהפך לחשש נורא: אולי הרמב"ם, ברוב חכמתו, נתן לו סם

שפעולתו איטית, והוא ישפיע רק לאחר שהחומרים המנטרלים יפסיקו להשפיע? ואולי הרמב"ם נתן לו סם שיתחיל להשפיע רק כאשר יאכל מאכל נוסף. למשל, בשר? הוא פסק מלאכול בשר. ואולי פולין? פסק מלאכול פולין. ואולי חיטה? פסק מלאכול מוצרי מאפה. ברוב פחדו, לא שתה אלא חלב פרה שנחלב מול עיניו.

כעבור שבוע פגשו הרמב"ם, חָרַר ורזה, ושאלו ברוב חכמתו: 'אמור נא לי, כשאתה שותה חלב פרה - כיצד אתה מרגיש?...'

שמע זאת כמון, הַחֲוִיר כסיד, קיבל התקף לב, ומת אחוזו שבץ מרוב פחד...

אמר המלך: 'עתה ידעתי שאתה הרופא הגדול מכולם! למצוא רעל, שמשפיע רק לאחר שבוע ימים!'

ענה הרמב"ם: 'אדוני המלך, לא הרגתי אדם בימי חי! הוא לא מת על ידי. הוא מת על ידי עצמו, מכח דמיוני...'

למעשה, זוהי אחת הקללות האיומות שבתוכחה שבפרשת בחוקותי: "וַיִּסְתָּם - וַאֲיִן רִדְף אֶתְכֶם" (ויקרא כא, יז); ונאמר: "וַיִּרְדֹּף אֹתָם קוֹל עֲלֵה נֶדֶף וַיִּסּוּ מִנִּסְת חֲרָב וַנִּפְּלוּ וַאֲיִן רִדְף" (שם פסוק לו):

אם לא פחדו אלא מ'קול עֲלֵה נֶדֶף', פחד שוא, ומפניו נסו כמפני חרב, ממה נפל? מהפחד...

כאשר נתבונן ונפקח עינים, נתמה ונשתומם כמה עמוק חדרה קללה זו לאורח החיים המודרני, לאורח חיינו. אנשים רצים, חופזים, בורחים. אין להם פנאי לעצמם, למשפחתם, לשעה של מרגוע, לנחת ומנוחה.

אין להם פנאי לאכול במנוחה, ולהתפלל בישוב הדעת. לשמוע שיעור תורני, לעיין בספר.

שורש הכל - דינים!

החופשית, שבאמצעותה האדם 'מרויח' בזכות את כל הטוב שה' חפץ להעניק לו.

ונרחיב יותר:

הקב"ה ברא את עולמו להטיב עם ברואיו. ותכלית הטוב היא, כאשר האדם בוחר מרצונו החופשי בטוב ולא ברע. ולשם כך צריך שבכל רגע נתון יהיו לפני האדם, שתי אפשרויות, טוב ורע, והוא יבחר בטוב.

וכדי שיהיה לאדם אפשרות לבחור ברע, היה צריך לברוא מציאות של רוע, וזה נעשה על ידי שצמצם הקב"ה את אורו.

בתורת הקבלה מבואר שאור אין סוף הוא המהות וכח החיים של כל הנבראים. אולם, כדי לברוא עולם סופי ומוגבל, ה' נצרך לצמצם כביכול את אורו המופלא ולהסתיר אותו. כל שלב בתהליך הבריאה כלל צמצום נוסף של האור...

ובסופו של דבר, בסופו של תהליך הצמצום, נבראה מציאות של רוע.

כל הרגשות הללו נובעים מדינים שלא הומתקו. ונבאר:

אמרו במדרש: ⁴ 'בשעה שעלה ברצונו לברוא את העולם, אמר הקב"ה: אם בורא אני את העולם במדת הרחמים - **הי חטייה סגיין** (יהיו חוטאיו רבים). במדת הדין - **היאך העולם יכול לעמוד? אלא הרי אני בורא אותו במדת הדין ובמדת הרחמים והלואי יעמוד.**

וביאר הגאון הרב חיים מנחם קרמר (נעימות נצח, חלק ז - עמוד רסח), וזתו"ד:

כידוע הבריאה התהייתה באמצעות מיזוג של שני כחות: חסדים וגבורות. חסדים - רגשות הבאים לידי ביטוי בדרך של נתינה והרחבה (כמו רגש של רחמים ואהבה). ואילו גבורות - רגשות הבאים לידי ביטוי באיפוק וצמצום (כמו רגש של יראה והסתפקות).

מיזוג שני הכחות המנוגדים הללו - החסדים והרחמים לעומת הגבורות והדינים - הוא השורש והיסוד של הבחירה

מעין החכמה

הבה נשתחרר מן הקללה הזו, נתחום לה גבולות. נתלוש לעצמנו פיסות חיים, שעה ללימוד תורה, שעה למשפחה, שעה של רגיעה!...

4. **בראשית** רבה (פרשה יב - אות טו).

הכל נעשה במרוצה, בחופזה, בלהיטות, בעצבנות...

מה יש? מה קרה? מי רודף אחריכם, נוגש בכם?!

ובגבורותי - שרשו של היצר הרע, וכל כולו כעס ורוגז על כל העולם...

זה הוא השורש של כל הרגשות השליליות.

וברשותכם נרחיב עוד...

וגם במציאות הזו של הרוע התרחש תהליך נוסף של צמצום, עד שממנו נעשה היצר הרע שבלבו של האדם, שבזכותו יש לבני האדם בחירה חופשית בין טוב לרע.

ובשעה שהאדם נכנע ליצר הרע הרי הוא נתון 'בצמצום

הולך את חכמים יחכם

דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחבריו, ונוהג כמנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים, ולישב אצל החכמים תמיד, כדי שילמוד ממעשיהם. ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחושך כדי שלא ילמוד ממעשיהם, הוא ששלמה אומר: "הוֹלֵךְ אֶת־חַכְמִים יִחְכֵם וְרֹעֵה כְּסִילִים יִרְוֹץ" (משלי יג, כ). עכ"ל הרמב"ם.

מגלה לנו הרמב"ם שהעצה היעוצה כיצד להתמודד עם כל התשוקות האפלות המתעוררות בלב הוא להתגורר במקום שגרים שם אנשים יראי ה', שמתרחקים מכל מציאות של חטא...

כידוע האדם מורכב מגוף ונפש. והנה כמו שלעתים קורה והגוף נופל לחולי ונצרך לרפואה, כך גם הנפש.

כאשר בחלק הרגשי שבאדם מתגלים רגשות שליליים, ותשוקות אפלות, נפשו חולה והוא חייב למצוא רופא נפשות שירפא אותו.

אחד מגדולי רופאי הנפשות שבכל הדורות היה רבינו הרמב"ם. ולמזלנו הוא לא שמר על ידיעותיו לעצמו והעלה אותם על הכתב.

והנה יִרְצַפְטִי שהוא כתב לגבי התשוקות הגשמיות המתעוררות בלב האדם (הלכות דעות פ"ו ה"א):

מעין החכמה

אברהם ראה ברכה בתלמודו ובמקביל התעלה עוד ועוד במעלות המוסר והיראה. נפש של 'מבקשי פיעמה בקרבו. תמיד כמהה ליותר. למשהו 'מעבר'. עוד הקפדה בענייני הלכה, עוד קבלה טובה בנושאים ש'בין אדם לחברו, עוד קצת איפוק

5. ובענין זה סיפר הגאון הרב זלמן רודרמן שליט"א (בין הדגים לזמירות, חלק א - עמוד 192), וז"ל: **אברהם** היה תושב שוויץ, שקיים את הוראת חכמינו ז"ל (אבות פ"ד מ"ד) - 'הווי גולה למקום לתורה'. עד מיר שבלטיא הרחיק כדי להמית עצמו באהלה של תורה.

פרשת תצוה - פורים - הולך את חכמים יחכם

ושמח לקבל את עזרתו. יחדיו פסעו השנים מכיוון הרציף אל הדרך המובילה ראדינה.

עגלון הגיח מן העלטה והציע לקחתם במזחלת השלג שלו עד ראדין. לאחר שסיכמו עם האיש על המחיר, עלו אברהם והנוסע הנוסף על המזחלת ויצאו לדרך.

שלשה עשר קילומטרים הפרידו בין בסטון לראדין. עייפות החלה להתפשט באבריו של אברהם ובנוסף, הרוח הצוננת חתכה בפניו. גופו החל לרעוד ושיניו נקשו. 'הכל שוה כדי לחזות בפני החפץ חיים', חשב בלבו והתחזק.

לפתע פנה אליו הנוסע שלצידו והתעניין בשמו, מהיכן הוא ומה מטרת נסיעתו. אברהם הציג את עצמו בשמו, סיפר על ארץ מגוריו, על מקום לימודיו, וכי הוא נוסע לראדין כדי לפגוש את החפץ חיים' בטרם ישוב לביתו.

'אכן מטרה חשובה ונעלה', הגיב הנוסע.

כעבור רגע הוסיף הנוסע: 'כשנגיע לראדין, תהיה השעה שלש בלילה. העיר כולה תהיה שקועה בתרדמה עמוקה וקלושים הסיכויים שתצליח למצוא אכסניא שדלתה פתוחה. הינך מוזמן איפוא לעשות את שארית הלילה בביתי, שם תוכל לנוח, ובבוקר תפנה לענייניך'.

אברהם הודה בחוסר רב למיטיבו, שרק עתה עלה בדעתו לשאול לזהותו. 'צבי לוינון', ענה האיש.

'הגאון' הגדול רבי צבי הירש לוינון?!' הגיב אברהם במבוכה. 'יסלח לי כבוד תורתו על כי הטרחתיו בנשיאת חפצי, פשוט לא ידעתי...'.

רבי צבי הירש, שהיה ראש ישיבת ראדין וחתנו הגדול של החפץ חיים', חיך אל אברהם בחביבות והניף יד בביטול. 'כל יהודי מחוייב במצות 'עזוב תעזוב עמו'', הפטיר.

וריסון בענייני 'עולם הזה', עוד שעת לימוד מייגעת אל תוך הלילה...

והנה קרב ובא היום שבו עמד אברהם לסיים את לימודיו בישיבה הגדולה במיר ולשוב לבית הוריו. געגועים עזים להוריו ולאחיו הציפו אותו. רגשות שעד אז השתדל להדחיק כדי שהם לא יטרידוהו ויפריעו לו בצמיחתו הרוחנית.

אלא שעוד קודם לכן ביקש אברהם לממש משאלה אחת נוספת: כבר שנים הוא משתוקק לחזות בדמותו של הגה"ק רבי ישראל מאיר מראדין בעל החפץ חיים'. כל כך הרבה שמע עליו ומשמו. רעיונותיו העמוקים של זקן גדולי הדור ההוא שוטטו בכל הארץ והציתו לבבות בהיכלי התורה במיר, כמו גם בערים אחרות.

בכל מאודו רצה איפוא אברהם להציץ וְלוּ רק פעם אחת בפניו המאירות. מלבד זאת, היו לו כמה שאלות בענייני השקפה שזה זמן רב הטרידוהו. ואם בכך לא די, בסתר לבו אף קנה אברהם... לזכות להתברך מפיו של אותו צדיק.

בהגיע המועד עלה אברהם לרכבת שנסעה לכיוון ראדין. הימים היו ימי חורף ושלג כבד כיסה את הארץ. הקרון שבו ישב תלמיד הישיבה, היה ריק כמעט לגמרי. היתה זו שעת ערב ובחוץ כבר החשיך. קור עז חדר פנימה אל תוככי הקרון.

אולם אברהם כמעט לא חש בכל אלה. די היה בעצם המחשבה על הזכות שתפול בעוד אי אלו שעות בחלקו, כדי להאיר ולחמם את לבו.

בשעת לילה מאוחרת עצרה הרכבת בתחנת בסטון, הסמוכה לראדין. רק שנים ירדו מן הרכבת אל חשכת הלילה הצונן - אברהם ויהודי נוסף, נשוא פנים. מכיון שהיה בדרכו לביתו, נשא עמו אברהם מזוודה גדולה וצרור נוסף. האיש נשוא הפנים, הציע לו עזרה בנשיאת הצרור. אברהם הודה לו על טוב לבו

בראשה תלמיד חכם שמוסר שיעורים, וממילא יש כח באוירה הנושבת שם

העצה הטובה ביותר היא, להתחבר לקהילה מסודרת שעומד

מעין החכמה

ונימוסין, פתח ואמר: 'זכורני, כי לפני עשרות שנים, בימי השפע והשבע ששררו בימי שלטון הצאר, אנשים זלילו בפרוטת נחושת. אדם שהלך ברחוב וראה פרוטת נחושת על הארץ אפילו לא טרח להרימה. ואולם בימינו אלה, ימי רעב ומחסור, אין איש מזלזל אפילו בפרוטת נחושת. פרוטה לפרוטה מצטרפת לסכום שבו אפשר לקנות ככר לחם! כיום, כאשר אדם נתקל בפרוטת נחושת על הארץ, הוא גוחן ומרימה!...'

אברהם הביט בפניו המאירות של ה'חפץ חיים' וניסה להבין מה גורם לו לשתפו בזכרונות העבר.

ה'חפץ חיים' הביט באברהם כסבא טוב ואז המשיך ואמר:

'בעבר' היו צדיקים וגאונים לרוב. זוכר אני עדיין את הדור שהיה ספוג תורה ותפילה, עשיר

במצוות ובמעשים טובים. במצב כזה של עושר רוחני, יתכן שהיה אפשר לקבל בסלחנות מקרה שיהודי נרדם באפיסת כח על תלמודו ואגב כך החסיר תפילת ערבית. אבל עתה בדור יתום ועני כשלנו - אפילו על תפילת ערבית יחידה, שהוחמצה מסיבות כאלה ואחרות, קשה מאוד לוותר!...

פיו של אברהם נפער בתדהמה לנוכח מה שראה כגילוי מופלא של רוח הקודש. נרעש ונסער נפרד אברהם מה'חפץ חיים' בהרכנת ראש כנועה, ובלי לשאול שום שאלה מהשאלות הרבות שהכין.

די היה לו במה שכבר ראה ושמע.

בהגיעם לביתו של רבי צבי, התעקש אברהם לשאת בעצמו את המזוודה והצרור גם יחד. גופו היה על סף קפאון וכל כולו היה מותש מן הנסיעה הארוכה. הוא מיהר לעלות על מיטה שהוצעה לו ולהתכסות בשמיכה חמה.

לפתע - ראשו כבר מעורפל וקורי שינה מלפפים את שמורות עיניו - נזכר כי טרם התפלל תפילת ערבית. מלחמה פנימית קשה התחוללה בו. הוא ידע שעליו לקום מיד ולהתפלל, אבל הגוף זעק למנוחה. 'אנוח עשר דקות ואז אקום ואתפלל', חשב אברהם, שהתקשה להיאבק בעיניו הנעצמות.

כשפקח אברהם את עיניו חדרו קרני שמש חמימות מבעד לחלון. המחשבה על הזכות העומדת ליפול בחלקו - לפגוש את ה'חפץ חיים' - מילאה אותו מרץ והשכיחה ממנו כליל את הנסיעה המייגעת והמקפיאה אמש, כמו גם את ענין התפילה שהחסיר.

בצעדים נמרצים יצא לתפילת שחרית בשיבה הסמוכה. לאחר מכן שב לבית מארחיו, שם הוגשה לו ארוחת בוקר משביעה.

בתוך כך הוציא אברהם מכיסו דף נייר שעליו רשם את השאלות שביקש לשאול את ה'חפץ חיים'. הוא שב ושיגן אותן לעצמו, כדי שלא ישכח אף לא אחת מהן. לאחר שסיים את ארוחתו פנה לעבר ביתו של ה'חפץ חיים'. הוא נאלץ לבוסס בשלג הגבוה, אך לבו הנרגש לא היה נתון לזוטות שכאלה.

ה'חפץ חיים' קיבלו במאור פנים ולאחר החלפת אי אלו מילות שלום

פרשת תצוה - פורים - מה הם יעשו עם הבגדים?

זוה לשונו של הגה"ק הרב יצחק אייזיק יהודה יחיאל מקאמרנא זי"ע:א⁶

כי אתה תסבור אחי, שהמלחמה גדולה שיש לאדם בעולם הזה, הוא שלא יהיה נואף או גנב וכיוצא, זה נקל לתינוק קטן לכבוש, אלא עיקר המלחמה, להמתיק החשכות והמסכים, ולקבל יסורין באהבה, ולזכך מדותיו, מדות טובות, הכנעה, ולהנצל מגאווה, שהוא עבודה זרה ממש, וכיוצא מן המדות טובות ולדרוש ולחקור להאיר על נפשו דביקות אהבה ואור אלקי'...

ונחזור על השאלה היש דרך להמתיק את מרירות הרגשות השליליים?...

ולפני שנשיב נקדים...

לעלות את האדם מתהומות החטא לכף זכות.

ולכן, הגם שבוודאי כל יהודי חייב להתרחק מן החטא, ואם הוא חוטא הרי הוא פוגם בנפשו וכו', בכל זאת זה לא עיקר ההתמודדות של היהודי.

עיקר ההתמודדות זה ברגשות.

עיקר העבודה של האדם אינה טמונה בהתרחקות ממעשי עבירה חמורים ונתעבים, אלא עליו להוציא עצמו מחשכת הצמצומים שהיצר הרע מכניסו לתוכם, ובכך הוא גורם לו שיהיה בכעס וברוגז, ביאוש ובדכדוך תמידי.

מה הם יעשו עם הבגדים?

ימים, אליו הוזמנו בהזמנה מיוחדת ברוב כבוד - כל יהודי העיר שושן.

הזמנות כבוד נשלחו אל היהודים. אותות התרגשות ותכונה ניכרו בקרב יהודי שושן לשמע ההזמנה המלכותית. הלוא אין זה ענין של מה בכך - משמעות ההזמנה היא, שאחשורוש המלך הטרי מעוניין בקשרי ידידות עם היהודים...

בקובץ 'ימי הפורים בהלכה ובאגדה' (עמוד 37) של הגאון הרב דוד שלום נקי שליט"א, הובא:

לאחר המשתה הגדול שערך אחשורוש לכל שריו ועבדיו אשר בכל מדינות מלכותו במשך מאה ושמונים יום, תכנן אחשורוש לערוך משתה נוסף, מיוחד לכל בני העיר שושן, למשך שבעה

מעין החכמה

6. **נתיב** מצותיך (נתיב התורה, שביל א - אות יג).

ובעצתו של המן הרגו את המלכה ושתי.

המלך אחשורוש - האלמן מרצון - חיפש אשה, והוציא כרוז בכל מדינות מלכותו: אני מחפש אשה!

כאשר יצאו כרוזי המלך, מיהרה אסתר מתוך צניעותה וצדקותה להחביא את עצמה. אף מרדכי עזר לה בכך, ואכן במשך שלש שנים הצליחה אסתר להסתתר מידם של פקידי המלך. ואולם, כעבור שלש שנים, השיגה אותה יד הפקידים והיא נלקחה, בעל כרחו, אל בית הנשים.

מרדכי, אשר עד עתה ניסה ככל יכולתו למנוע את לקיחתה הבין כעת ברוח קדשו, כי מאת ה' היתה זאת ובוודאי לא לחינם אירע כן לצדקת זו שתילקח למלך גוי, אין זאת אלא שרוצה הקב"ה לזמן תשועה לעם ישראל על ידה. ומי כמוהו יודע כמה יהיו זקוקים ישראל לישועה בקרוב בגלל הקטרוג על השתתפותם במשתה אחשורוש. לכן שמר מרדכי את הדברים בלבו וציפה לראות כיצד יפול דבר.

טרם נלקחה אסתר, ציוה אותה מרדכי: היתהרי שלא לספר לאף אחד על מוצאך היהודי ועל יחוסך המשפחתי!

מיד כשרואה אותה אחשורוש הוא מחליט שזהו. הוא מצא את מה שחיפש. אין צורך להמתין ולא לבדוק - בטוח שהיא האשה הכי טובה ונאה בעולם.

ביום השביעי של המשתה ציוה המלך אחשורוש "להביא את־ושתי המלכה לפני המלך בכֶּתֶר מַלְכוּת לְהִרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יָפֶיהָ כִּי טוֹבַת מְרָאָה הִיא" (אסתר א, יא).

והמלכה ושתי לא שומעת לאחשורוש. ואחשורוש? אחשורוש מתעצבן!

הוא פונה לחכמי ישראל ומבקש מהם צעה, מה לעשות במלכה ושתי?

וחכמי ישראל, שהם חכמים באמת, ידעו לשתוק!

כשראה אחשורוש שחכמי ישראל אינם עונים לו, החליט להתייעץ עם שבעת שריו ויועציו: "כִּרְשָׁנָא, שְׁתָר, אֲדַמְתָא, תְּרִישִׁישׁ, מְרָס, מְרָסָנָא, מְמוֹכָן, שְׁבַעַת שְׂרֵי פְרָס וּמְדִי" (שם פסוק יד).

'ממוכן' הוא המן המוכן לפורענות, היה הפחות מכולם, אך שגוענות גדלות מילאו את לבבו. בחושיו הפוליטיים הריח שיתכן כי טמונה כאן הזדמנות פז עבורו להתקדם. הוא חשב בלבבו, אם ושתי תצא להורג אוכל להציע לאחשורוש את בתי המהוללה לאשה. מלבד הכבוד הגדול שיהיה לי בכך, הלוא תמיד טוב להיות 'קרוב יותר לצלחת', ומי יודע איך יתקדמו הדברים הלאה, אולי ברבות הימים גם אצליח לרשת את כסא המלכות.

פרשת תצוה - פורים - מה הם יעשו עם הבגדים?

אחשורוש כבר לא ידע מה לחשוב, אם להאמין לה או לא, ואולי באמת היא לא יודעת את מוצאה? ואולי היא מתביישת במשפחה שלה, מפני שבאה ממשפחה נחותה, ולכן היא מנסה להסתיר זאת?

אחשורוש לא השלים עם זה כל כך בקלות. בכל לבו השתוקק לגלות את זהותה של אסתר, אשתו היקרה והאצילית, פעולות רבות עשה כדי לגלות זאת: כדי שלא תחשוש שמא יחליף אותה באחרת מפני מוצאה הבזוי - הקפיד כאמור לפזר ולשלוח את כל הנערות שבבית הנשים, להראות לה שהוא רוצה אותה בכל מצב, גם אם היא ממשפחה בזויה. גם המשתה הגדול שערך לכבודה - נערך מתוך מגמה שהיא תפתח ותגלה את זהותה.

מן הסתם - בתוך כל הכבוד הגדול שיקיף אותה - לא יהיה לה נעים להשאר איזו אסופית חסרת זהות, אז היא לפחות תגלה באופן חלקי מאיזה עם היא. מה גם שיגיעו אל המשתה שרים, שגירים ומשלחות מכל 127 מדינות, ובוודאי כשתראה את הנציגים של העם שלה היא לא תשאר אדישה, אלא תכבד אותם ותסביר להם פנים.

הוא אף פתח לכבודה את אוצרותיו, והתחיל לחלק מתנות יקרות ערך לאזרחיו. מסתמא כשתראה שהוא משחרר מתנות כה רבות ויקרות, היא תעשה לו איזה רמז - לאיזה מדינות

הוא עצמו לוקח את כתר המלכות ושם בראשה - ממליך אותה מידת למלכה. ללא היסוס! הוא אף מסלק מן הקיר את תמונתה של ושת, ומזמין תמונה חדשה - של אסתר...

לרגל הכתרת המלכה החדשה - הוא עורך משתה גדול. שמחה רבה ומיוחדת היתה לו במשתה זה, הרבה יותר מן השמחה שהיתה לו במשתה הקודם, שנערך לפני ארבע שנים. אבל הפעם הוא מחליט לא לעשות משתה ראוותני מדאי - עדיין יש לו טעם מר בפה מן המשתה הקודם.

הפעם הוא מחליט לערוך משתה בפורום מצומצם יותר - לכל שריו ועבדיו. אולם גם את האזרחים הוא לא מקפח, ומשתף אותם בשמחתו בצורה מיוחדת: הוא שולח להם תבילות שי מהודרות ומלכותיות, וכן נותן להם לאותה שנה הנחות משמעותיות במסים ובארנונה.

אבל רק דבר אחד הפריע לאחשורוש: הוא לא ידע מהו מוצאה של אסתר. כמה שניסה להפציר בה ולשדל אותה, היא היתה מתחמקת ממנו בתשובות שונות. פעם אחת אמרה לו בהתחננות, שמה איכפת לו מי היו אבותיה, העיקר שיסתכל עליה כמה היא טובה ונחמדה... ופעם אחת טענה שהיא יתומה מקטנות, ואינה מכירה כלל את אביה ואת אמה.

- צריך לתאם זאת מראש עם הסגן, אשר ישקול ויבדוק היטב את מטרת הפגישה. מי שינסה לגשת אל המלך ולהיכנס אל החצר הפנימית ללא הזמנה מוקדמת - יש להורגו מיד ללא כל שהות, לפני שינסה חלילה להתנקש בחיי המלך. אלא אם כן יושיט לו המלך את שרביט הזהב.

כמובן שכוונתו האמיתית של המן לא היתה מתוך דאגה יתירה לשלום המלך, אלא מתוך שאיפה להשתלט על ענייני המדינה, ושארף אחד לא יועד עם המלך מבלי ידיעתו ורשותו. כך הוא יוכל להשגיח מקרוב שמרדכי לא יכנס אל המלך לדבר על לבו לבטל את הגזירה.

החוק הזה מפורסם מאוד, כולם יודעים אותו, ולכן גם לי בתור אשת המלך לא תהיה חנינה. הלא כבר יש תקדים: אחשורוש הרג את אשתו הראשונה ושתי כשעברה על מצותו, כך שגם אותי יהרגו אם אעבור על החוק.

ומרדכי שולח לה בתגובה: שום הסבר לא מתקבל, עליך להיכנס!

ואסתר מבקשת, אם כך, גזור על עם ישראל צום של 72 שעות! - שלש יממות!

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מְלָכוֹת וַתַּעֲמֵד בַּחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ; הַפְּנִימִית נִכַּח בֵּית הַמֶּלֶךְ" (שם ה, א) - אמר רבי לוי, כיון שהגיעה לבית הצלמים נסתלקה הימנה שכינה והיא

כדאי לִמְעַן את החבילות, כדי שהמשפחה שלה תקבל חלק יפה.

אבל שום דבר לא עזר!

הכבוד, העושר, הפיתויים - שום דבר לא מזיז אותה. היא נשארת בצניעותה, בענוותנותה, קשובה ונאמנת לדבריו של מרדכי הצדיק ותופסת בפלך השתיקה...

חלפו שנים, והמן הרשע תפס מעמד...

ובשיתוף עם אחשורוש גזרו "לְהַשְׁמִיד לְהַרְגׁ וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־הַיְהוּדִים מִנְּעַר וְעַד זָקֵן טָף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד" (אסתר ג, יג).

מרדכי שמע על הגזירה וציוה על אסתר להיכנס אל המלך אחשורוש ולבטל את הגזירה!

אסתר שומעת את הציווי ומתחלחלת, ובתגובה היא שולחת להגיד למרדכי:

דע לך מרדכי, כי המן תפס שליטה על המלך - אין מי שיכול לגשת אל המלך ללא רשותו של המן! המן כמובן דאג להסביר למלך, שזהו אמצעי זהירות בסיסי למלך רם ונשגב כמוהו, אשר רבים לוטשים עיניהם אל כסאו ועלולים להתנקש בחייו, ולכן אין לסמוך על אף אחד, אף לא על הקרובים ביותר (הנה אפילו בגתן ותרש, השומרים הנאמנים, ניסו להתנקש בחיי המלך! מי היה מאמין!...) יש להציב כללים בטוחים ונוקשים: כל מי שרוצה להיפגש עם המלך

פרשת תצוה - פורים - מיתוק הדינים בבית המקדש

וצריך להבין על איזה בגדים מדובר? איזה בגדים חילקו? ובכלל, מה מיוחד בלבוש של אסתר המלכה שהיא אומרת: **יָעַל לְבוּשֵׁי יְפִילוֹ גֹרְלִי?** **ולפני** שנשיב נקדים...

פתחה בתפילה ובתחנונים לה' יתברך, ודבריה סודרו בפרק כב שבתהלים.

ובתוך דבריה היא אמרה: **"יִחְלְקוּ בְגָדֵי לָהֶם וְעַל לְבוּשֵׁי יְפִילוֹ גֹרְלִי"** (תהלים כב, ט).

מיתוק הדינים בבית המקדש

אך חלילה כאשר מעשיהם של עם ישראל, החיים בעולם הזה, הם לא כפי רצון הבורא, אזי נחסר השפע בעולמות העליונים ומתעוררים הדינים... רחמנא ליצלן.

והנה, בזמן שבית המקדש היה קיים, היו מתמתקין הדינים על ידי שני דברים. על ידי עבודת הקרבנות⁷ ועל ידי לבישת בגדי כהונה.

ועתה אנו רוצים להתמקד בהמתקת הדינים הנעשית על ידי לבישת בגדי כהונה.

ולפני כן נלמד מעט על בגדי הכהונה...

בתחילת החוברת התמקדנו בדינים המתעוררים בתוך לבו של האדם. אך בוודאי שזה רק חלק קטן מכל המערך.

בספרים הקדושים מבואר שמעשיהם של בני ישראל החיים בעולם הזה הם המנהיגים את כל מציאות העולם.

כאשר מעשיהם כפי רצון הבורא הרי הם ממשיכים שפע, ברכה, חיות ושמחה לכל המציאות, וממילא זה בא לידי ביטוי גם בכדור הארץ.

מעין החכמה

המקדש, ואין לנו לא מזבח ולא קרבן, כיצד נוכל לפעול את הפעולה שפעלו הקרבנות?

ומצאנו לאבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א שאמר (אמרי נועם, ויקרא - מאמר ב), וז"ל:

הנה, התורה הקדושה פותחת את עיני הקרבנות בפסוק: **"ויקרא אל משה"** (ויקרא א, א), המורה על מדת הענוה (וכמו שפירש רש"י שם), ובזה באה התורה ללמדנו שגם בזמן

7. כתב בספר אש תמיד (עמוד קד) לגאון הרב אהרן שליו שליט"א, וז"ל:

כידוע במקדש לא היו לדינים תוקף כלל ואדרבה היו ממתקים שם את הדינים ששורים בעולם על ידי הקרבת הקרבנות, וכמו שמבואר בספר הזוהר הקדוש (פרשת ויקרא) באורך...

כאמור על ידי עבודת הקרבנות היו מתמתקין הדינים. ומעתה נשאלת השאלה: בזמן הזה אשר מפני חטאינו טרם נבנה בית

במדת הענוה, כיון שרק בזכות מדה זו הקב"ה מסייע לאדם לקנות את התורה הקדושה, כמו שנאמר: "וממדבר מתנה" (במדבר כא, יח), ודרשו חז"ל (עירובין ד.ד.): 'אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו, תורה ניתנה לו במתנה'.

וכיו"ב פירשו חז"ל (שם) את מה שנאמר: "לחין כערוגת הבושם" (שיר השירים ה, ג) - 'אם משים אדם עצמו כערוגה זו שהכל דשין בה וכבושם זה שהכל מתבשמין בה, תלמודו מתקיים, ואם לאו, אין תלמודו מתקיים'.

ומספרת הגמרא (פסחים סו.) שפעם אחת התעלמה ההלכה מבני בתירא ולא ידעו אם פסח דוחה את השבת או לא, ושמעו שנמצא שם הלל הזקן שבאותה העת עלה מבבל לארץ ישראל ושאלו אותו על כך, והשיב להם תשובה ניצחת בדבר כדת וכהלכה.

מיד הושיבוהו בראש וימיוהו נשיא עליהם, והיה דורש כל היום כולו בהלכות הפסח, ומתוך שהתרחב לבו ונכנסה בו מעט תחושה של גאווה וגדלות התחיל מקנטרם בדברים ואומר להם: 'מי גרם לכם שאעלה מבבל ואהיה נשיא עליכם? עצלות שהיתה בכם שלא שימשתם שני גדולי הדור שמעיה ואבטליון, ומחמת אותה הרגשת גאווה מיד לאחר מכן כששאלו אותו הלכה נוספת בהלכות פסח נשכחה ממנו התשובה'.

וכן מסופר בתלמוד ירושלמי (יבמות פ"ב ה"ו) שפעם באו בני העיר סימונייא לפני רבי יהודה הנשיא וביקשו ממנו שישלח להם את אחד מתלמידיו המובחרים ביותר שישימש כרב בעירם, ושלח להם רבי יהודה את תלמידו לוי בר סיסי שהיה תלמיד חכם מופלג ביותר. כשהגיע רבי לוי עשו לו בימה גדולה והשיבוהו עליה. החלו לשאול אותו שאלות שונות בהלכה ובאגדה ולא ידע להשיב תשובה כהוגן על שום שאלה.

הגלות, כאשר בעוונותינו הרבים טרם נבנה בית המקדש ואין ביכולתנו להקריב קרבנות כפשוטו ממש, בכל זאת יש לנו עצה כיצד לזכות שגם בזמן הזה יחשיב לנו הקב"ה כאילו אנו מקריבים לפניו קרבנות, וזאת על ידי שנהג במדת ענוה ושפלות בפני כל אחד ואחד מישראל.

וכך הם דברי רבי יהושע בן לוי בגמרא (סוטה ה.):

בוא וראה כמה גדולים נמוכי הרוח לפני הקב"ה, שבשעה שבית המקדש קיים אדם מקריב עולה - שכר עולה בידו, מנחה - שכר מנחה בידו, אבל מי שדעתו שפלה, מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולם, שנאמר: "זבחי אלהי"ם רוח נשברה" (תהלים נא, טו).

על כן הרחיקו חז"ל בדברות קדשם בכמה וכמה מקומות את מדת הגאווה וגסות הרוח, ואמרו שכל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודת כוכבים, וכאילו בא על כל העריות, וראוי לגדעו כאשרה, ואין עפרו ננער בתחיית המתים, והשכינה מייללת עליו וכו' וכו' (סוטה ד: והלאה), כיון שמדה זו מאוסה ביותר על הקב"ה.

מאיידן, הורונו חז"ל תמיד לנהוג במדת ענוה ושפלות, כאומרם (אבות דרבי נתן פכ"ו מ"ו): 'אל תהא כמשקוף העליון שאין יד בני אדם יכולה ליגע בה, ולא כאסקופה העליונה שמבלעת פרצופות, ולא כאסקופה האמצעית שמנגפת הרגלים, אלא הוי כאסקופה תחתונה שהכל דשין בה וסוף כל הבנין נסתר והיא במקומה עומדת'. וכיו"ב אמרו (מסכת דרץ ארץ זוטא פ"א מ"ב): 'אל תהיה כפתח גדול שמכניס את הרוח, ולא כפתח קטן שמנבל את היקרים, (אלא) היה כאסקופה התחתונה שהכל דשין בה, וכיתד הנמוכה שהכל תולין בה'.

ובפרט מי שרוצה לזכות לכתרה של תורה ושתלמודו יתקיים בידו, חייב לאחוז

ציווי עשיית בגדי כהונה

ובפסוקים אלו מבואר שישנם בסך הכל שמונה בגדי כהונה. והם היו מתחלקים כך:

כהן רגיל ('כהן הדיוטי') היה משתמש רק בארבעה בגדים (מתוך השמונה), שהם: מכנסים, כותונת, מצנפת ואבנט. **ואילו** הכהן הגדול היה משתמש בכל השמונה בגדים, שהם ארבעה

בפרשתנו, פרשת תצוה, ישנם 101 פסוקים. ומתוכם 43 פסוקים (כל פרק כח) עוסקים בבגדי כהונה.

בפסוקים אלו נצטוינו לעשות בגדי כהונה לאהרן הכהן ולזרעו, בגדים אשר ישמשו אותם בעת עבודתם במשכן ובבית המקדש.

מעין החכמה

כי גופו של האדם מורכב מארבעה יסודות: אש, רוח, מים ועפר. וכל זמן שהיסודות שבגוף משמשים במדה הראויה ואין יסוד אחד מתגבר על יתר היסודות, גופו של האדם מתנהל כראוי בקו הבריאות. אך כאשר יסוד אחד מתגבר על שאר היסודות ויוצא מגדרו (כגון שיסוד האש מתגבר ורוח גופו של האדם עולה יתר על המדה הראויה, או כגון שיסוד המים מתגבר ונמצאים מים בכל מיני מקומות בגוף שלא בצורה תקינה, וכל כיו"ב) על ידי כן בריאותו של האדם מתרופפת וחלאים שונים באים עליו, לא עליו.

וכאשר אדם מתנהג בגאווה וגסות הרוח ומגביה את עצמו על זולתו ומתגבר על האחרים שלא כפי המדה הראויה, בכך הוא גורם שגם היסודות שבגופו יתגברו זה על זה שלא במדה הראויה וממילא חלאים קשים באים עליו. אך כשאדם נוהג בענוה ושפלות בפני כל אדם ונוהר שלא להתגבר על הזולת ולא לפגוע בו חלילה וחס אפילו בכהוא זה, בכך הוא גורם שגם היסודות שבגופו ינהגו בענוה זה עם זה ולא יתגברו זה על זה וממילא הוא ממשיך על עצמו שפע של בריאות...

חזרו בני סימונייא לפני רבי יהודה וסיפרו על אשר אירע עם תלמידו. התפלא רבי יהודה על כך, קרא לפניו את תלמידו רבי לוי וחזר עמו על כל השאלות ששאלו אותו וידע רבי לוי להשיב לו תשובות מדוייקות על כל שאלה. 'מאחר שהינך יודע את כל התשובות מדוע לא ענית להם', שאל רבי יהודה את רבי לוי. והשיב לו רבי לוי: 'כשבאתי לעירם עשו לי בימה גדולה והושיבו אותי עליה וטפחה רוחי עלי, ולכן נשכח ממני כל תלמודי'. וקרא עליו רבי יהודה את הפסוק: "אם נבלת בהתנשא" (משלי ל, לב) - 'מי גרם לך להתנבל בדברי תורה - על שנישאת בהן עצמך'.

ונסיים את הענין בדבריו של הרה"ק ר' יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בספרו היכל הברכה (ריש פרשת ויקרא) שמרן אור שבעת הימים ר' ישראל הבעל שם טוב הקדוש אמר פעם שאת כל הרפואות כולם הוא למד מהפסוק: 'ויקרא אל משה', הפותח את פרשתנו, וכמובן שהדבר דורש ביאור. אך על פי כל דברינו עד כה בענין מדת הענוה הנלמדת מפסוק זה יתבארו דבריו הקדושים על כל פנים על דרך הפשט:

תיבות שלהם הוא 101 כי המה לעלות על ס"ם (גימטריא 100) הידוע שהמה כחות של (אסור להוציא בפה) סמא"ל, והמה עולים עליו.

ואחר כך בא הכהן הגדול מאחיו, ומוסיפין לו עוד: אפוד, חושן, ציץ, מעיל - שיחדיו (עם הארבעה בגדים הראשונים) הראשי תיבות עולים בגימטריא 240 כנגד עמל"ק (שעולה בגימטריא 240), וכאן אין צורך לעלות במספר, כי כבר 'עמרם, משה, לוי, קהת' (ראשי תיבות עמל"ק) גברו עליו בלי בגדי אהרן, ולכן לא רמז העליה של אהרן.

ולכן גם בבגדי כהן גדול וגם בבגדי כהן הדיוט נכתבה המילה 'תַּפְּאֶרֶת'. בבגדי כהן גדול נאמר: "וְעָשִׂיתָ בְּגָדֶיךָ קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֲחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת" (שמות כח, ב).

ובבגדי כהן הדיוט נאמר: "וּלְכַבֵּי אֶהְרֹן תַּעֲשֶׂה כְתָנֹת וְעָשִׂיתָ לָהֶם אֲבָנִיטִים וּמַגְבְּעוֹת תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת" (שם פסוק מ).

כי דע לך כי 'תפארת' היא בחשבון כנגד הדינים הקשים, שהמה **ש"ך** דינים, **פ"ר** דינים (גימטריא מנצפ"ך), **ת"פ** של (אסור להוציא בפה) לילי"ת, שהמה הדינים הקשים שבעולמות (ש"ך ועוד פ"ר ועוד ת"פ עולים 'תפ"ת' [ועל ידי בגדי תפארת העולים

בגדי הכהונה של הכהן הרגיל, ונוסף לזה בעוד ארבעה בגדים שהם: ציץ, חושן, אפוד ומעיל.

ואמרו בגמרא הקדושה (זבחים פח:):

'אמר רבי ענני בר ששון, למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה? לומר לך - מה קרבנות מכפרין, אף בגדי כהונה מכפרין.'

כלומר: כשם שלקרבנות שָׁעַם ישראל היו מקריבים, היה כח גדול ועצום לכפר להם על עוונותיהם, כך גם לבגדי הכהונה שהיו הכהנים לובשים היה כח גדול ועצום לכפר על עוונותיהם של ישראל.

כותונת - מכפרת על שפירות דמים. מכנסים - מכפרים על גילוי עריות. מצנפת - מכפרת על גסי הרוח. אבנט - מכפרת על הרהור הלב. חושן - מכפר על הדינין. אפוד - מכפר על עבודה זרה. מעיל - מכפר על לשון הרע. ציץ - מכפר על מעשה עזי פנים...

ובנוסף הם היו ממתקים את הדינים.

וזה לשון קדשו של הגה"ק הרב יצחק צבי ברנפלד זיע"א (מישרים מגיד - פרשת תצוה):

דע כי ארבעת בגדי כהן, שהמה: אבנט, כותונת, מכנסים, מצנפת - ראשי

ואחזה, ועם שמן על ראשו, ומוריד כל
הדינים חוץ לתחום של מחנה ישראל...

בגימטריא אחד יותר ממתקים אותם),⁸ וכנגדם
עומד אהרן ובניו עם מדת שלום אהבה

מעין החכמה

גדולות ונצורות בעת קריאת המגילה...

ונעתיק סיפור נוסף (הגם שאינו קשור):

סיפר ה'נתיבות שלום' מסלונים, באחד מימי
הפורים ששהייתי בברנוביץ אצל
הרביה ה'בית אברהם' מסלונים, ראיתי אחד
מחברי והנה פניו לוחטים כמראה אש, וכולו
סוער ומרומם שלא כהרגלו.

והתפלאתי מאוד למראהו, הרי יין לא היה
מצוי שם באותה שנה, ואם כן
הבחור לא השתכר, ומנין לו מצב עילאי זה?

למחרת פורים ניגשתי אליו וביקשתיו שיגלה לי
את הסוד הכמוס (כיצד זכית להגיע למצב
עילאי זה?). נענה אותנו חבר וסיפר: בשעה שהרבי
ה'בית אברהם' קרא את המגילה בקולות ובאימה
וברתת במשך שלש שעות רצוף, אחז אותי אימה
ורעד, אך זה היה כלום לעומת אותם רגעים
שהוא הזכיר את המילה 'המלך'! בכל פעם שהוא
הזכיר את המילה 'המלך' - הרומז למלכו של
עולם, עמדו וניצבו למול עיני כל מאורעות חי,
מעת הלידה ועד אותו רגע! כל מה שעברתי בימי
חי, עליות וירידות, נסיונות ונצחונות...

בעיני רוחי ראיתי את עצמי במלוא מערומי,
את ה'נְתַנְנִי שִׁמְמָה כְּלִי הַיּוֹם דָּוָה'...

ומרוב פחד לא ידעתי אם זה יכול להיות אמיתי
שעל ידי המגילה יתוודע לי כל מצבי בעולמי...

והרהבתי עוז וניגשתי לשאול את הרב, האם
יתכן כזאת? והרב השיב לי בחיוב
(ומסתמא בכך קיים הרב מצות משלוח מנות לתלמיד זה...)
ומזה הייתי נסער ומרומם כל יום קדוש זה...

8. בפורים ישנו כח לעם ישראל למתק את כל
הדינים. ובענין זה הובא בספר
אוצרותיהם של צדיקים (מועדים ב - עמודים תקכא-תקכב)
לגאון הרב אהרן פרלוב שליט"א הסיפור הבא:

בפורים האחרון לימי חייו של הגה"ק בעל
מנחת אלעזר ממונקאטש זיע"א,
בשנת תרצ"ז, היה חלוש מאוד באין אונים,
אבל כשבא לקרוא את המגילה התגבר כארי
לקרוא את המגילה, ואז סיפר סיפור זה:

פעם היתה מלשינות ומסירה נגד צדיקים,
ובעקבות זאת הושיבו את הגה"ק הרבי
ר' מענדלי מרימנוב זיע"א במאסר קשה. אחר
השתדלות מרובה פעלו שינתן רשיון להביא לו
לשם כל מה שרוצה. כשנכנסו אליו לשאלו במה
חפץ, השיב הרבי ר' מענדלי שמבקש שיביאו לו
את 'מגילת אסתר'. הדבר היה פלא גדול כי היה
אז חודש תמוז. כאשר שמע תלמידו הגה"ק
מרופשיץ זיע"א את בקשת רבו, צעק ואמר:
תזהרו! אל תביאו לו את המגילה, כי אם הוא
יקרא את המגילה עכשיו בחודש תמוז, בימי
בין המְצָרִים, הוא עלול להחריב את העולם.

וסיים רבינו הקדוש זיע"א (בעל מנחת אלעזר זיע"א):

מעתה בוא וראה כח קריאת המגילה בפורים,
דהלא אמרו חז"ל (סוטה יא): מרובה
מדה טובה ממדת פורענות וכו', וגם אמרו
(פסחים טז): גדולה מצוה בשעתה. ובכן, אם
יכולים להחריב את העולם בחודש תמוז על ידי
קריאת המגילה, על אחת כמה וכמה שבפורים
שאו שעת המצוה לקרוא את המגילה, ואין
באים להחריב את העולם אלא אדרבה להביא
השפעות טובות לעולם, בוודאי יכולים לפעול

ונסכם: כאשר ביהמ"ק היה קיים היו מתכפרים העוונות ומתמתקים כל הדינים על ידי הקרבת הקרבנות ועל ידי בגדי כהונה.

אך בשנת 3338 לבריאת העולם נחרב בית המקדש הראשון, והופסקה העבודה בבית חיינו...

גדול ה' ומהולל מאוד

אך, כשעם ישראל בגלות, אזי, כביכול הקב"ה לבוש רק בארבעה בגדים - כעין הבגדים של כהן הדיוט.⁹

ואם כי אין לנו הבנה במשמעות הדברים, מכל מקום זה ברור שמצב זה של 'גדול ה'" מלמד על מעלתם של ישראל.

והנה, לאחר החורבן, לא די שירדה מעלתן של ישראל משמונה

בגדים לארבעה בגדים, אלא שגם מן השפע הנשאר הצליחו הקליפות לעשוק.

וכך כתב הגה"ק הרב יחיאל הלר זיע"א:¹⁰

בספר תהלים נאמר: 'גְדוֹל ה' וּמְהַלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הָרַק קָדְשׁוֹ' (תהלים מזח, ב). וביאר בספר ניצוצי שמשון (מהדורא חדשה - עמוד קלז) בשעה שעם ישראל שרויים על אדמתם, אזי, כביכול (צריך להזהר לא לְגַשֵּׁם ולהגשים חלילה את הדברים) הקב"ה לבוש שמונה בגדים - כעין הבגדים של כהן גדול.

וזה שנאמר: 'גְדוֹל ה' - ה' נקרא כהן גדול, כשעם ישראל נמצאים בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הָרַק קָדְשׁוֹ'.

מעין החכמה

והקשה המהרש"א (ד"ה כי קבריה): והרי רק לכהן הדיוט מותר להיטמא לשבעה קרובים, מה שאין כן לכהן גדול שאסור לו להיטמא אפילו לשבעה קרובים, ובודאי שלהקב"ה יש דין של כהן גדול. ואם כן איך נטמא הקב"ה למשה?

ותירץ המהרש"א, שלמשה רבינו היה דין של מת מצוה.

ממשיך בספר ניצוצי שמשון (שם) ואומר: אך לדרכנו נחא, שהרי כשנפטר משה רבינו היו עם ישראל בחוץ לארץ, ומכיון שכך היה להקב"ה דין של כהן הדיוט.

10. שו"ת עמודי אור (סימן קכב - אות יא).

9. בגמרא הקדושה (סנהדרין לט) הובא כך:

אמר ליה ההוא מינא לרבי אבהו, אלהיכ"ם כהן הוא! דכתיב: "ויקחו לי תרומה" (שמות כה, א), כי קבריה למשה במאי טביל?... אמר ליה: בנורא טביל!...

והקשו בתוספות (ד"ה 'במאי טביל'), לכאורה ההוא מינא היה צריך לשאול שאלה אחרת, והרי הקב"ה הוא כהן, ולכהן אסור להיטמא למת, ואיך נטמא הקב"ה למשה?

ותירצו: שלעם ישראל יש דין של בנים, ולכהן מותר להיטמא לבן.

הַיְהוּדִים מִנְעֵר וְעַד זָקֵן טוֹף וְנָשִׁים בָּיּוֹם
אֶחָד בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר
הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם לְבוֹז" (אסתר ג, יג).

אבנט מכפר על הרהור הלב, והיינו
הרהורי כפירה, וכנגדה החלה
חכמת יון הארורה להתפשט בעולם.

מכנסים מכפרים על גילוי עריות,
וכנגדה אנו בגלות נוראה
קרוב לאלפיים שנה...

והנה, מצאנו בלשון חז"ל שכינו את
הבגדים בשני שמות: לבוש ובגד.

והחילוק ביניהם הוא כך: בגד שמכסה את
כל הגוף נקרא 'לבוש'. ואילו
בגד שמכסה רק חלק מהגוף נקרא 'בגד'.

ואם כן, רק על הכותונת שייך התואר
'לבוש'.

ובשעה שעמדה אסתר המלכה בבית
הצלמים ונסתלקה ממנה רוח
הקודש, עמדה והתחננה לה' יתברך:
"יִחְלְקוּ בְגְדֵי לְהֶם וְעַל לְבוּשֵׁי יִפְּלוּ
גוֹרְל" (תהלים כב, יט).

וכך היא התחננה: בארבע גלויות הללו,
חילקו כחות הטומאה את הארבעה
לבושים של הכהן - 'יִחְלְקוּ בְגְדֵי לְהֶם',
ועתה אני נמצאת בגלות שכל עניינה
שפיכות דמים, גלות כנגד הכותונת -
'וְעַל לְבוּשֵׁי יִפְּלוּ גוֹרְל'...

דע כי הקדוש רבי שמשון מאוסטרופולי
הי"ד בספרו דן ידין בליקוטים האריך
כי בזמן חורבן הבית משמשת שכינתו
יתברך החופפת עלינו בארבעה בגדי כהן
הדיוט, ובזמן הבית בשמונה בגדי כהן גדול.

והנה, מפני חטאותינו ירדה שכינת
עוזנו, וכנגדה עלתה הטומאה -
"וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבַרְתָּהּ" (משלי ל, כג),
אז התמעטו שרשי קדושת הבגדים, כי
ינחלו זרים כחננו...

וכל אחת מהארבע גלויות ינקה את
כחה מבגד אחד.

גלות בבל ינקה את כחה מהמצנפת
שבראש.

גלות פרס ומדי ינקו את כחם
מהכותונת.

גלות יון - מהאבנט.

וגלות אדום - מהמכנסים.

ומכיון שכן, כל גלות 'הצטיינה' במדה
נגדית לאותו בגד.

המצנפת מכפרת על גסות הרוח, ונגד
זה אמרו (סנהדרין כד,): 'גסות
הרוח לבלל נחית'.

הכותונת מכפרת על שפיכות דמים,
ונגד זה גזרו: "וְנִשְׁלַחַת
סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים אֶל-כָּל-מְדִינֹת
הַמְּלָךְ לְהִשְׁמִיד לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד אֶת-כָּל-

אבא! רחם עלי...

ובפרט בספר הגורא ברית כהונת עולם
(מאמר 'הסתר אסתיר') להגה"ק רבי יצחק
אייזיק כ"ץ זיע"א.

ואנו רוצים להביא מעט, על קצה
המזלג, ממהלך ההמתקה. אך
קודם לכך נקדים...

וכידוע, בסופו של דבר הצליחו מרדכי
ואסתר להמתיק את הדינים,
וכמו שנאמר: "וַחַמַּת הַמֶּלֶךְ שְׂכָכָה"
(אסתר ז, י). ובספרי פנימיות התורה
האריכו בזה מאוד בסודות נעלמים,

חושך כפול ומכופל...

וכך מסופר במדרש (אבא גוריון - פרשה ד):
'כיון ששמע משה רבינו על הגזירה,
קרא לאליהו ושאל: 'כלום יש אדם כשר
באותו הדור?' אמר לו: 'כן! יש אדם אחד
ושמו מרדכי'. אמר לו משה: 'לך והודיעו
ויעמוד הוא משם ואני מכאן'.

אמר אליהו למשה: 'רועה נאמן! שום
דבר כבר לא יעזור! כבר כתבו
כליה על צאנך וכבר חתומה!'

בשיחה שמסר הגה"צ הרב שמשון דוד
פינקוס זיע"א אמר כך (שיחות
- פורים, עמוד צד):

בזמן מלכותו של אחשורוש התדרדרו
כלל ישראל למצב רוחני שפל
מאוד. בתקופה זו התגברה מאוד נקודת
החושך...¹¹

ובשמים רעשו המקטרגים, והקב"ה
קיבל את הקטרוג וגזר להשמיד את כל...

מעין החכמה

בני ישראל פוזרו והופצו במדינות שונות, בכאלו
שהתייחסו אליהם שלא בטוב, וגם בכאלו
שהכירו במעלותיהם ובכישוריהם לטובת אותן
ארצות. אשר בגלל זה התייחסו אליהם בטוב.

אחשורוש היה הפכפך בטבעו ונוסף על כך
גם גס רוח, חכם בעיניו ונוח
לכעוס. שררה בו ערבוּבּיּא של טוב ורע, חכמה
וטיפשות, הכל ביחד, כמאמר חז"ל (מגילה יב):
מלך פיקח היה, מלך טיפש היה.

בימי אביו דרוש, וגם בתחילת ימיו הוא, היו
לבני ישראל עיסוקים ופרנסה טובה במדינותיו.

11. בדרשה שנשא הרבי הרי"צ מליובאוויטש
בפורים תש"א, אמר את הדברים
הבאים (הובאו דבריו הקדושים בליקוטי דיבורים,
חלק ג - עמוד 527):

בשנת שלשת אלפים שלש מאות ותשע עשרה
שנה לבריאת העולם - בזמן גלות בבל
- היו בני ישראל מפוזרים בהרבה מדינות, גם
במדינות מלכות אחשורוש. היה זה חמישים
שנה אחרי חורבן בית המקדש, בני ישראל
נותקו מהבית הקדוש, בו ראו הנסים של בית
המקדש ושמעו דברי הנביאים.

אדם בעל אמביציה גדולה, בעל גאווה, שקרן שהגניב עצמו בין יועצי אחשורוש.

כשחזר אחשורוש משדה הקרב עטור נצחון גדול, ערך סעודות גדולות לכל נתיניו, אליהן היו מוזמנים, על ידי ועדה ממלכתית, גם נתיניו היהודים. ההוראות הממלכתיות היו להתייחס היטב לכל אורח ולספק לו מן המיטב ככל אשר ידרוש במאכל ובמשקה.

סעודות הנבילה והטרפה מלוות התהוללות פרועה, השחיתו יותר את בני ישראל, ומבלי הבט על התקרבות ימי הגאולה - בהתאם לנבואתם של נביאי ישראל - לא רצו בני ישראל לשמוע מזה ולעגו מכך בדברי לעג מחוצפים ביותר.

זכויות המלחמה הגדולות שלהם בצירוף מכתבי התודה הממלכתיות - שיכרו אותם. הם השתכנו בבנייני פאר היפים ביותר ומצא חן בעיניהם 'חיי החופש והדרור', בלי שבת, בלי כשרות, בלי מקוה, בלי תפילין וכו', ונהנו מהחיים הגופניים במלוא המדה.

את כל דברי המוסר הם דחו באופן מחפיר, היה זה הזמן של שפוט השופטים, העשירים היו בטוחים בעשירותם, ולא זו בלבד שלא העריכו את הרבנים ויהודי התורה, אלא גם ענשו אותם בכל אשר יכלו.

מאותו יום בו ענש אחשורוש את אשתו ושתו בעונש מוות - עברו חמש שנים. באותו זמן הוכתרה אסתר למלכה ובהתאם לציוויו של מרדכי לא ידע אף אחד על עמה ועל מולדתה.

חמש שנים חי חלק גדול - ואולי החלק הגדול ביותר - של בני ישראל במדינות המלך אחשורוש חיי עושר ואושר, במותרות ובחופש, בלי תורה ובלי קיום מצוות, חיללו שבת ויום טוב, אכלו טריפות ונבילות, חיו כמו שאר העמים וחיללו את המוסר היהודי האמיתי.

מזמן לזמן - בגלל סיבות שונות, עסקים וידידות עסקית - התנתקו בני ישראל מחיי התורה והמצוות שלהם, והכניסו עצמם בחיי העולם, חיפשו אחרי מותרות, השבת הנפכה לחול, הקלו ראש בכשרות וחיי המשפחה - טהרת המשפחה - נהיו גסים.

בני ישראל באותם ימים שכחו שהם העם הנבחר, והחלו להקל ראש במה שהקבי"ה בחר בנו מכל עם ורוממונו מכל לשון, ולחיות חיי חולין עליזים ככל הגויים.

מרדכי היהודי ומלאכי הנביא דיברו הרבה על לבם של בני ישראל והזהירו אותם, שאין ה' יתברך סובל חיים כאלה ואשר יעניש אותם קשות על כך.

מרדכי היהודי ומלאכי הנביא הסבירו לבני ישראל, שאם הקבי"ה ישפוך חמתו חלילה עליהם ועל משפחותיהם, לא תעזור להם חברותם עם ידידיהם מאומות העולם, ולא תעזור עשירותם הגדולה. הם הבהירו לבני ישראל דברים שונים ממה שאמר ה' יתברך בפרשיות התוכחה. אך, למרבה הצער, לבותיהם הנלוזים של בני ישראל בימים ההם לא נתן להם להתייחס לדברים נכונים ומסורים אלה, ומבלי הבט שמרדכי היה אחד מהחשובים בחצר המלך, לא הועילו דיבוריו על שמירת תורה ומצוות.

אחשורוש ניהל מלחמה גדולה עם מדינות שונות וניצחן. בני ישראל במלכות אחשורוש עזרו רבות לנצחונם ובגלל זאת העריכו אותם מאוד. הם קיבלו אותות הצטיינות שונות ונמסרו בידיהם תפקידים חשובים בממשל.

בין האנשים שאחשורוש מינה לתפקיד רם בממשלתו, היה אחד ממוצא נחות, גלב (סֶפֶר) בבית המרחץ, בשם המן בן המדתא,

המלאכים - היה פשוט וברור כי אין כל אפשרות להנצל.

באותה שעה כלל ישראל היו נתונים במצב של חושך מוחלט. חושך עצום! - המן הרג את ושתי, דאג למשלוח מכתבים מאת המלך על הגזירה הנוראה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, הכין עץ לתלות עליו את מרדכי, ואף הצליח לקבוע את תאריך ביצוע הגזירה בחודש בו נפטר משה רבינו. בתוך אותו חושך לא היה כלל גילוי של אור...

ומרדכי פונה אל אסתר המלכה, השבויה בבית אחשורוש בתוך מלתעות הטומאה. והיא קמה והולכת לאחשורוש לבקש רחמים על עמה, ורוח הקודש מסתלקת ממנה...

ובחושך כזה נורא, באפלה כזו איומה, לקח מרדכי את כלי נשקו של המשיח, ויצא לקרב...

שאל משה: 'במה היא חתומה? בטיט או בדם? אם בטיט חתומה רחמינו נשמעים, ואם בדם חתומה מה שהיה היה!'

בא אליהו אצל מרדכי והודיעו, שנאמר: "וּמְרַדְכִי יִדַע אֶת־כָּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה" (אסתר ד, א), וכי רק עכשיו הוא ידע? והרי הגזירה של אחשורוש כבר התפרסמה?

אלא, ודאי שמרדכי כבר ידע, אך הוא לא פחד ממנה. 'אחשורוש מדומיין! מה הוא כבר יכול לעשות?!'

אך כאשר בא אליו אליהו וגילה לו שבשמים חתמו על ביצוע הגזירה מיד התיירא, "וַיִּקְרַע מְרַדְכִי אֶת־בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שָׂק וַאֲפֹר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּצַק זַעֲקָה גְדֹלָה וּמְרָה" (שם)!

אליהו הנביא הודיע למרדכי באופן ברור שאין עצה. פירוש הדבר, שבעולמו של אליהו הנביא - עולם

כלי מלחמתו של המשיח

לְמַרְדְּכִי וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שְׂכָכָה" (שם ז, ט).

וביאר הגה"ק רבי אליעזר שלמה שיק זיע"א (גנזי המלך ד, א), וזתו"ד:

כאשר יהודי חוטא פעם אחרי פעם, הוא גורם לעצמו להתרחק מהאמונה הקדושה. ואט אט, בריבוי החטאים (אם לא שב בתשובה) הוא

מהלך הקרב המתואר במגילת אסתר משתרע על פני 55 פסוקים, והוא מתחיל בפסוק: "וּמְרַדְכִי יִדַע אֶת־כָּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה וַיִּקְרַע מְרַדְכִי אֶת־בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שָׂק וַאֲפֹר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּצַק זַעֲקָה גְדֹלָה וּמְרָה" (אסתר ד, א).

ומסתיים בפסוק: "וַיִּתְּלוּ אֶת־הַמֶּן עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הֵכִין

וכאשר גוברים החטאים והכפירה, נטמטם מוחו ודעתו, ונעשה לבו מלא קושיות ועקמומיות, עד שנעקר ממנו יתברך...

מתמלא במחשבות זרות והרהורים רעים, ומזה נתהוים עננים שמכסים את העינים, עיני השכל, עד שאינו רואה את אמיתת מציאותו יתברך...¹²

מעין החכמה

יותר? וכי אברהם אבינו ביקש מאליעזר להביא את כתב ידה של רבקה?...

אך הבחורה הסבירה לו בעדינות: 'אבא שלי לא יתן 'לסגור' בלי כתב ידך. אין מה להתווכח אתו!...

קיצורו של דבר הבחור הבלגי, ובלע את הגלולה המרה.

לפגישה שנערכה למחרת הביא את כתב ידו...

מיד באותו רגע שאביה התבונן בכתב היד, הוא הרים טלפון למחותי: 'אנחנו מעוניינים בזה הרגע לסגור את השידוך. מימי לא נתקלתי בבחור כה מושלם כמו הבן שלך... כתב ידו מוכיח כמאה עדים על יחודיותו בכל מדה טובה ונעלה!...

אירוסין, שברו צלחת. מזל טוב. אפשר כבר לחיך. נקבע מועד החתונה.

למחרת בבוקר מגיע הבחור לראש הישיבה שלו, ועיניו דומעות: 'על חטא שחטאנו לפניך בכחש ובכזב!...

והחל לספר: 'רציתי ללמד את השְׁנֵעֵר 'לקח'. הרגשתי שהוא מבקש ממני, בשלב שבו אחזנו, בקשה שאינה הוגנת. מה עשיתי? נטלתי דף של חידושי תורה מהקלסר של הבחור העילוי שבישיבה והבאתי אותו לְשֵׁנֵעֵר!...

'מה עושים? מה יהיה? בסדר או לא בסדר? מקח טעות או לא? שאל הבחור כולו מבלבל ודואג.

12. בשיחה שמסר הגאון הרב חזקיהו יוסף קרלינשטיין שליט"א אמר כך (והובאו דבריו בספר דורש טוב - מגילת אסתר, עמוד תב):

בכל מגילת אסתר אינו מופיע שם שמים אף לא פעם אחת. אמנם יש ראשי תיבות אחד: "יְבוּא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן הַיּוֹם" (אסתר ה, ד), וסופי תיבות אחד: "כִּי קָלְתָה אֵלָיו הַרְעָה" (שם ז, ז), ומכל מקום בצורה מפורשת - אין הוא מוזכר.

המפרשים אומרים, שיש בדבר רמז לכך שכל הנסים במגילה נעשו בהסתתר. הכל נראה 'טבעי'. לא ראו בהשתלשלות המאורעות את יד ה'.

הקב"ה מנהל את העולם, אלא שהוא מנהל אותנו בהסתתר. בעין רגילה - לא רואים אותו!

בהקשר לכך אספר סיפור מעניין שאירע:

בחור מצויין נפגש עם בחורה מצויינת לצרכי שידוכין. הפגישות זרמו היטב, הכל היה נראה מצויין, והם החליטו ביניהם לסגור.

הבחורה הודיעה על ההחלטה לאביה, אך הוא - שהיה פסיכולוג מדופלם, בעל שם ובעל מוניטין, אמר לה: 'אל תמהרי! בקשי מהבחור את כתב ידו. ברצוני להתבונן בו'.

הבחור נפגע מהבקשה: 'עכשיו, לאחר שסגרנו, הוא מבקש את כתב ידי? מדוע לא ביקש אותו בשלבים מוקדמים

הצרות והיסורים ומכל העונשים הקשים והמרים, אלא על ידי תפילה ובקשה!

ולכן למרות שבאותה תקופה נוראה היו דלתות התפילה בשמים נעולות!

מרדכי הצדיק, בתפילתו היוקדת, באמונתו הבוערת, בקע את כל הדלתות והכניס את תפילתו עד לפני ולפנים... וביטל הגזירה.

וכך אמרו בגמרא הקדושה (מגילה יב:):

'בן יאיר' - בן שהאיר עיניהם של ישראל בתפילתו, 'בן שמעי' - בן ששמע אל תפילתו, 'בן קיש' - שהקיש על שערי רחמים ונפתחו לו!...

ונמצא שכל ההמתקה היתה בכח התפילה!

ועתה נעבור לשאלה הראשונה ששאלנו...

וזה היה מצבם של עם ישראל בזמן אחשורוש. אחשורוש הצליח להכשיל את ישראל בסעודה שערך לכבודם, וזה גרם להם לשכחת אלוייהם...

ומרדכי שידע שזו סיבת הגלות, חיפש דרך לחבר את ישראל חזרה לאלקות. ולצורך כך חגר עצמו בכלי זינו של מלך המשיח!

דהנה, בספר ליקוטי מוהר"ן (קמא, תורה ב) מבואר **שעיקר כלי זינו של משיח הוא התפילה, ומשם עיקר חיותו, וכל מלחמתו שיעשה וכל הכבישות שיכבוש - הכל משם!**

ולכן הוא עורר את כלל נשמות ישראל להתפלל אל הקב"ה, וגילה להם, אשר אין עצה אחרת להנצל מכל

אש מים ורוח

מְעַשֶׂיהֶם. וַיַּעֲבְדוּ אֶת־עֲצָבֵיהֶם וַיְהִי לָהֶם לְמוֹקֵשׁ. וַיִּזְבְּחוּ אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם לְשָׂדִים. וַיִּשְׁפְּכוּ דָם נָקִי דָם

בספר תהלים הובא תהליך הדרדרותם של עם ישראל, שלב אחר שלב. וכך נאמר: "וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם וַיִּלְמְדוּ

מעין החכמה

שידוך, וברצותו השידוך קם ונהיה... כל חייו הוא חי בהרגשה: 'אני הבוחר, אני המחליט, אני הקובע'...

ולא היא!

ר' יהודי! הכל משמים. שום דבר לא תלוי בך! ה' מנהל את העולם, בדרך כלל בהסתר!

אינני יודע מה ענה לו ראש הישיבה, ואינני יודע מה ההלכה בזה.

אבל דבר אחד מעניין ונוקב רואים מהסיפור הזה:

הגרפולוג המדופלם סמוך ובטוח, שהוא מנהל את העולם. ברצותו אין

ופירש המוהרא"ש זיע"א (שפת הנחל, חלק ג - עמוד קסט), וז"ל:

היינו אם אדם מנגן לפני הקב"ה בתפילתו, על ידי זה ממתיק את הדינים מעצמו. כי עיקר הדינים שנמשכים על האדם, זה רק על ידי עצבות ומרה שחורה, שאדם חושב שאין לו כבר שום תקוה בחיים, ואין מי שישמע אותו. אבל תיכף כשאדם שר ומנגן את תפילתו על ידי זה הוא מלביש את השכינה וממתקין הדינים!

וממשיך רבי נחמן ואומר:

וכמו שכתוב בזהר הקדוש (פינחס דף רטו ע"א): הקשת היא השכינה, ותלת גוונים דקשת, הם האבות, והם לבושין דשכינתא. וכשהיא מתלבשת בלבושין דנהירין, אזי "וְרָאִיתָהּ לְזִכֹּר בְּרִית עוֹלָם" (בראשית ט, טז), אזי "וחמת המלך שככה" (אסתר ז, י).

משל למלך שכעס על בנו, וכשהמלך רואה המלכה בלבושין דנהירין, אזי מרחם על בנו. ואותיות התפילה היא השכינה, כמו שכתוב: "אדני" שפתי תפתח" (תהלים נא, יז), שהדיבור הוא שם אדני. ונקרא קשת, כמו שפירש רש"י: "בחרבי ובקשתי" (בראשית מח, כב) - 'לשון תפילה'.

וקול הגנינה הם תלת גוונים דקשת, **שיש בקול אש, מים, רוח,** שהם

בניהם ובנותיהם אשר זבחו לַעֲצָבִי כְנָעַן וַתַּחַנֵּף הָאָרֶץ בְּדָמַיִם וַיִּטְמְאוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם וַיִּזְנוּ בְּמַעֲלָלֵיהֶם" (תהלים קו, לה-לט).

במעשיהם הנלוזים הם עוררו את הדינים ולכן:

"וַיַּחַר אֵף ה' בְּעַמּוֹ וַיִּתְעַב אֶת־נַחֲלָתוֹ. וַיִּתְּנֵם בְּיַד גּוֹיִם וַיִּמְשְׁלוּ בָהֶם שְׁנָאִיהֶם. וַיִּלְחָצוּם אוֹיְבֵיהֶם וַיִּכְנְעוּ תַּחַת יָדָם" (שם פסוק מ-מב).

נו. ואתם חושבים זה עזר? המשיכו וקראו:

"פְּעָמַיִם רַבּוֹת יִצְלִים וְהִמָּה יִמְרוּ בְּעַצְתָּם וַיִּמְכוּ בְּעֵוֹנָם" (שם פסוק מג)...

ודוד המלך עוצר את המהלך ומלמד כיצד אפשר למתק את כל הדינים. כיצד אפשר לזכך את הנשמה מְקַבֵּס (מגועל) הטומאה שנדבק בה. כיצד אפשר לבטל את השפעת העכברי"ם על האדם.

וכך הוא לימד: "וַיִּרְא בָּצָר לָהֶם בְּשִׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם" (שם פסוק מד)!

וצריך להבין איך אפשר למתק דינים באמצעות שירה?

ומצאנו להגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א שביאר כך (ליקוטי מוהר"ן - קמא, תורה מב):

'וַיִּרְא בָּצָר לָהֶם בְּשִׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם' - הנה על ידי גנינה, נמתקין הדינים.

ובזכות גדול. כי התלת גוונין הם האבות כנ"ל, והם לבושין דשכינתא. וכשהלבושין נהירין בְּזָפוֹת ובבהירות, נקרא זכות האבות. אזי: 'וראיתיה לזכר ברית עולם', אזי: 'וינחם כרוב חסדיו' (תהלים קו, מה). היינו: 'וחמת המלך שככה', ונמתק הדינין...

עמיהוד סגר את הספר וחשב, אז אולי כך אפשר לעזור להם, להסביר להם את מעלת התפילה מתוך כוונה וניגון...

שלשה אבות, שהאבות הם שלשה גוונין דנהירין, שבהם 'וְרֵאִיתִיהָ לְזִכָּר בְּרִית עוֹלָם'. נמצא מי שמנגן אותיות התפילה, וקול הנגינה הם בְּזָפוֹת ובבהירות גדול. אזי מלביש את השכינה, הינו האותיות, בלבושין דנהירין. וקודשא בריך הוא רואה אותה, אזי 'וחמת המלך שככה'.

וזהו שפירש רש"י: 'בְּשִׁמְעוּ אֶת רִנָּתָם' - בזכות אבות. היינו כשהנגינה, שהם תלת גוונין דקשת כנ"ל, בבהירות

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

יחשיב לנו הקב"ה כאילו אנו מקריבים לפניו קרבנות, וזאת על ידי שנבנה במדת ענוה ושפלות בפני כל אחד ואחד מישראל.

ג. גם בגדי כהונה היו ממתקין את הדינים ומכפרים על העוונות, אך כל בגד היה מכפר על עוון אחר: **כותנת** - מכפרת על שפיכות דמים. **מכנסים** - מכפרים על גילוי עריות. **מצנפת** - מכפרת על גסי הרוח. **אבנט** - מכפרת על הרהור הלב. **חושן** - מכפר על הדינין. **אפוד** - מכפר על עבודה זרה. **מעיל** - מכפר על לשון הרע. **ציץ** - מכפר על מעשה עזי פנים.

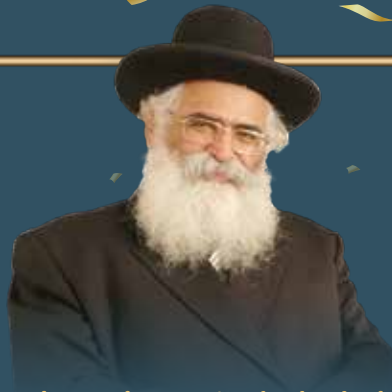
ד. דרך נוספת להמתקת הדינים היא התפילה. כי יש כח לתפילה להציל את האדם מכל הצרות והיסורים ומכל העונשים הקשים והמרים, ויכולים להשיג מה שרוצים. אך, כדי שנצליח למתק את הדינים על ידי התפילה, צריך להתפלל מתוך כוונת הלב ובקול ערב ונעים!

א. צריך לדעת שמעשיהם של בני ישראל החיים בעולם הזה הם המנהיגים את כל מציאות העולם - כאשר מעשיהם של ישראל נעשים כפי רצון הבורא, הרי הם ממשיכים שפע, ברכה, חיות ושמחה לכל המציאות, וממילא זה בא לידי ביטוי גם בכדור הארץ. אך חלילה כאשר מעשיהם של עם ישראל, החיים בעולם הזה, הם לא כפי רצון הבורא, אזי נחסר השפע בעולמות העליונים ומתעוררים הדינים. **ואחד מהדברים שהתורה הקדושה מלמדת אותנו היא כיצד אפשר למתק את הדינים.**

ב. בזמן שבית המקדש היה קיים, היו עם ישראל מכפרים עוונותיהם וממתקין את הדינים על ידי שני דברים. על ידי עבודת הקרבנות ועל ידי לבישת בגדי כהונה. ועתה, בזמן הגלות, כאשר בעוונותינו הרבים טרם נבנה בית המקדש ואין ביכולתנו להקריב קרבנות, בכל זאת יש לנו עצה כיצד לזכות שגם בזמן הזה

שנזכה לפורים שמח ומלא אורה!

חדש! נדיר!

מגילת הרב יורם

מגילת אסתר עם באוריו של
אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

להזמנות:
www.hameir-laarets.org.il
08-37-40-200

זכר למחצית השקל

להפצת תורתו של אבינו מו"ר
הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

קחו חלק בהפצת התורה:

08-37-40-200

השותפים יתברכו ע"י
מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א

שעזרי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

לבאי בית המדרש המאיר לארץ
להלן זמני התג פורים הקדוש הבעל"ט

יום שני - תענית אסתר	יום שלישי - יום פורים
תפילת מנחה (בבגדי שבת)..... 16:45	הקדמות לתפילה..... 04:30
תפילת ערבית..... 17:30	תפילת שחרית..... 05:00
קריאת מגילה ע"י מו"ר שליט"א... 18:00	קריאת המגילה ע"י מו"ר שליט"א... 06:20
קריאה נוספת לנשים..... 21:00	קריאה שניה לנשים..... 09:00
	תפילת מנחה מנין א'..... 12:30
	תפילת מנחה מנין ב'..... 17:00
	תפילת ערבית..... 18:00

קבלת קהל בבית הכנסת עד השעה: 9:00
בבית הרב רח' אור לציון 49, 12:00-10:00

נתיבות

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

LIVE

שיעורים נוספים ברחבי הארץ מתעדכנים
בכל תחילת שבוע באתר המאיר לארץ
www.hameir-laarets.org.il

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

פרשת תצוה - זכור

י"א אדר התשפ"ג

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
18:50	18:11	17:20	באר שבע
18:50	18:10	17:19	תל אביב
18:48	18:09	17:18	חיפה
18:54	18:14	17:22	אילת
18:54	18:13	17:23	ירושלים
		17:03	ירושלים 40 דק'

מסילות א"ר הרב

מפי קדשו של אטור זיע"א

אומר רבי ישראל מסלנט כאשר אדם יודע לשנות מדה אחת, סימן שרוח אלקים בקרבו, כי לא כל אחד יכול לשנות מדות, גם אם יש בו הרבה תורה, כשביל זה צריך הרבה עבודה עצמית, זה מתחיל מכבוד הזולת, וממשיך בכבוד הבית ומכבוד גדולי ישראל.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

- לתרומות: בנק מרכנתיל דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'
- **ביט ופייבוקס במס' 054-26-380-26**